

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 6

(Prot. Nr.)

2009. gada 12.martā

Par lietas neierosināšanu

Par SIA „Regumino” 20.02.2009. iesniegumu

Konkurences padome 23.02.2009. saņēma SIA „Regumino” (turpmāk – Regumino) 20.02.2009. iesniegumu (turpmāk – Iesniegums), kurā lūgts ierosināt lietu pret a/s „Latvijas Gāze” (turpmāk – LG) par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, uzspiežot Regumino netaisnīgus Investīciju līguma un Piegādes līguma noteikumus un uzliekot par pienākumu LG pārtraukt konkurenci ierobežojošās darbības un novērst netaisnīgos Investīciju līguma noteikumus attiecībā pret Regumino.

Iesniegumā sniegta informācija, ka 04.08.2006. Regumino un LG noslēdza “Investīciju līgumu Nr.PL-21-8709-03 par gāzesvada būvniecību patērētājiem ar gada patēriņu virs 25 tūkst. nm³” (turpmāk – Investīciju līgums), saskaņā ar kuru LG izbūvēja vidējā spiediena sadales gāzesvadu līdz Regumino apsaimniekotajam tirdzniecības centram „Liedags” Jūrmalā (turpmāk – Objekts). 28.12.2006. LG un Regumino noslēdza „Dabasgāzes piegādes līgumu Nr.586” (turpmāk – Piegādes līgums), saskaņā ar kuru LG apņēmas piegādāt dabasgāzi tirdzniecības centram, bet Regumino apņēmas saņemt to noteiktos apjomos un samaksāt. Abi minētie līgumi uzskatāmi par standartlīgumiem, kuros Regumino, ja vien tā vispār gribēja stāties līgumattiecībās ar LG, nebija reālu iespēju veikt kādas būtiskas izmaiņas.

Kā norādīts Iesniegumā, Investīciju līguma 3.7.punktā tika noteikts pienākums Regumino 2006., 2007., 2008., 2009. un 2010.gadā nopirkt no LG noteiktu dabasgāzes apjomu. Līdzīgs pienākums attiecībā uz 2006. un 2007.gadu tika noteikts Piegādes līguma 3.1.punktā. Investīciju līguma 3.9.punktā un Piegādes līguma 3.2.punktā tika noteikts līgumsoda samaksas

pienākums, gadījumā, ja Regumino nenopirks no LG līgumos noteikto dabasgāzes apjomu.

Kā norādīts Iesniegumā, 2007.gadā Regumino bija jāpatērē 270 000 nm³ dabasgāzes, taču faktiski tā patērēja 81 580 nm³. 19.06.2008. LG nosūtīja Regumino brīdinājumu par līgumsoda samaksu, kurā, pamatojoties uz Investīciju līguma 3.9.2.punktu, pieprasīja Regumino samaksāt līgumsodu sakarā ar to, ka 2007.gadā tā Objektā nebija patērējusi visu Investīciju līgumā noteikto dabasgāzes apjomu.

Regumino uzskata, ka līgumattiecībās, kādas pastāv starp LG un Regumino, abas puses nevar tikt uzskatītas par vienlīdzīgām, jo viena no līgumslēdzēja pusēm – LG – atrodas dominējošā stāvoklī gāzes piegādes tirgū. Regumino uzskata, ka pastāv iespēja, ka LG atrodas dominējošā stāvoklī ne tikai dabasgāzes pārvades, sadales un realizācijas tirgos, uz ko tieši attiecas Piegādes līgums, bet arī dabasgāzes sadales cauruļvadu būvniecības tirgū (LG reģistrēta Būvkomersantu reģistrā ar Nr.1732-R), uz ko tieši attiecas Investīciju līgums.

Attiecībā uz LG norādi, ka Regumino būtu varējusi brīvi izvēlēties citu kurināmā veidu Objekta apkurei un kopējā kurināmā tirgū LG neatrodas dominējošā stāvoklī, Regumino norāda – šāda brīva izvēle Regumino pastāvēja tikai teorētiski. Regumino, izskatot visus iespējamus apkures risinājuma veidus, pieņēma lēmumu Objektu apkurināt ar ekonomiski izdevīgāko kurināmā veidu – gāzi.

Attiecībā uz Objekta apkurei nepieciešamo dabasgāzes daudzumu Iesniegumā norādīts, ka LG, pirms jebkādu sarunu turpināšanas un sadales gāzes vada izbūves projekta izstrādāšanas, izvirzīja noteikumu nekavējoties norādīt paredzamo dabasgāzes gada patēriņa daudzumu. Tā kā Objekta gāzes apgādes tehniskais projekts un siltumapgādes projekts nebija izstrādāts, gāzes apkures iekārtas nebija iegādātas, nebija zināms, kāds būs Objekta apkurei nepieciešamais gāzes apjoms, tādēļ Regumino norādīja aptuveno patēriņa skaitli – 393 000 kubikmetri gadā (Regumino 12.06.2006. vēstule Nr.60), jo:

- jau pirms vēstules Nr.60 sagatavošanas LG darīja zināmu, ka jaunu sadales gāzes vadu līdz Objektam tā izbūvēs tikai gadījumā, ja gada vidējais dabas gāzes patēriņš būs vismaz 300 000 kubikmetru dabasgāzes gadā. Līdz ar to, sagatavojot vēstuli Nr.60, Regumino zināja, ka mazāku daudzumu par iepriekš minēto nav nozīmes norādīt, jo pretējā gadījumā LG jautājumu par jauna sadales gāzes vada izbūvi nemaz nevirzīs. Tā kā izbūvējamais vidēja spiediena sadales gāzes vads bija nepieciešams ne tikai Objekta apkures nodrošināšanai, bet arī vairākiem citiem potenciālajiem patērētājiem – SIA “Navin” tipogrāfijai, SIA “Loreta - J” kafejnīcai un Luteriskās baznīcas Slokas draudzei – Regumino arī šo potenciālo patērētāju interesēs kā galvenais jautājuma virzītājs uzņēmās iniciatīvu sarunās ar LG par visiem nepieciešamā sadales gāzes vada izbūvi, tādējādi iepriekš minētajā vēstulē Nr.60 pie 300 000 m³ tika pievienoti vēl 93 600 m³, kurus varētu patērēt pārējie trīs potenciālie gāzes lietotāji,

- 12.06.2006., sagatavojot vēstuli Nr.60, nebija izstrādāti ne LG Objekta gāzapgādes tehniskie noteikumi, ne Objekta gāzes apgādes tehniskais projekts. 23.08.2006 no LG saņemtajos Objekta gāzapgādes tehniskajos noteikumos tika norādītas prasības, kuras izvirzāmas Objektam un tā gāzapgādes projektam, un minēto noteikumu 1.3.punkts paredz, ka projektā norādāms stundas (max un min) un gada gāzes patēriņš. Tādējādi pati LG, izdodot šos tehniskos noteikumus, ir skaidri apliecinājusi, ka tobrīd nav zināms iespējamais minimālais un maksimālais gāzes patēriņš Objektā pat tehnoloģiski, nemaz nerunājot par citiem rādītājiem un aprēķiniem.

Regumino norāda, ka, neskatoties uz to, ka 04.08.2006, kad starp LG un Regumino jau tika noslēgts Investīciju līgums, vēl nebija izstrādāts Objekta gāzes apgādes tehniskais projekts un nebija zināms Objekta apkurei nepieciešamais gāzes apjoms, LG tomēr pieprasīja, lai obligātais dabas gāzes patēriņa apjoms – 270 000 m³ četrus gadus pēc kārtas tiktu fiksēts Investīciju līguma 3.7.punktā. LG šo apjomu pamatoja ar vēstulē Nr.60 izteikto prognozi, kā arī ar nepieciešamību atgūt pilnībā visas gāzes vada izbūvē ieguldītās investīcijas un gūt sev vēlamo peļņu. 28.12.2006. Regumino un LG noslēdza Piegādes līgumu, LG spiediena rezultātā šis pats apjoms tika noteikts arī Piegādes līguma 3.1.punktā, lai gan pēc Objekta gāzes apgādes tehniskā projekta bija redzams, ka Objekta apkurei nebūs iespējams patērēt šādu dabas gāzes apjomu.

Regumino norāda, ka LG 02.09.2008. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā iesniegtajā prasības pieteikumam pievienotajā parāda aprēķinā norādīts, ka LG plānotais sadales gāzes vada izbūves atmaksāšanās periods ir 9,76 gadi, bet LG kopējos pēc Investīciju līguma obligāti patērējamos 1 083 000 m³ dabasgāzes spieda Regumino patērēt nedaudz vairāk nekā 4 gados. Regumino uzskata – ja norādītais kopējais obligāti patērējamais dabasgāzes apjoms tiktu sadalīts pa 9,76 gadiem, tad Regumino ļoti iespējams to arī spētu patērēt Objekta apkurei. Šobrīd, pēc Objekta rekonstrukcijas veikšanas, ne teorētiski, ne praktiski Regumino nav tehnoloģisku iespēju Objektā patērēt lielāku dabasgāzes apjomu, nekā nepieciešams Objekta apkurei. Līdz ar to Regumino nav praktisku iespēju nopirkt no LG visu to dabasgāzes apjomu, kāds norādīts Investīciju līguma 3.7.punktā.

Regumino norāda - LG ir vienīgais dabasgāzes piegādātājs Latvijas teritorijā. Regumino, ja vien vēlējas apkurei izmantot dabasgāzi, nevarēja slēgt dabasgāzes piegādes līgumu ar kādu citu komercsabiedrību, izņemot LG. Regumino uzskata, ka minētās iespējas LG izmantoja, faktiski uzspiežot sev izdevīgus līguma nosacījumus. Regumino uzskata, ka nelabvēlīgie līguma noteikumi – Piegādes līguma 3.1.punktā (attiecīgi Investīciju līguma 3.7.punkts) noteiktie obligātie dabasgāzes patēriņa apjomi, kā arī šajos līgumos paredzētie līgumsodi par šo apjomu nepatērēšanu – no LG puses tika netaisnīgi uzspiesti, izmantojot tās dominējošo stāvokli dabasgāzes pārvades, sadales un realizācijas tirgos, kā arī iespējamo dominējošo stāvokli dabasgāzes sadales cauruļvadu būvniecības tirgū.

Iesniegumā norādīts, ka, gan veicot pārrunas ar LG pārstāvjiem Investīciju līguma sagatavošanas periodā, gan arī pie šī līguma parakstīšanas tika saņemti apliecinājumi, ka Investīciju līgumā paredzētās sankcijas gan jau netikšot piemērotas, un, ja kalendārā gada laikā būs patērēts mazāks gāzes apjoms, nekā paredzēts līgumā, neizmantoto gāzes apjomu varēšot pārnest uz nākamajiem Investīciju līguma darbības gadiem. Ņemot vērā šos solījumus, Regumino rakstiski neuzstāja uz izmaiņām Investīciju līgumā, paļaujoties uz to, ka LG neprasīs nekādu līgumsodu no Regumino par mazāk patērēto gāzes apjomu, kāds norādīts Investīciju līgumā.

Regumino norāda, ka, pamatojot obligāto dabasgāzes patēriņa apjomu nepieciešamību, LG apgalvo, ka Investīciju līguma 3.7.punkts esot nodrošinājis Regumino dabasgāzes saņemšanu bez investīciju ieguldīšanas sadales gāzesvada projektēšanā un būvniecībā. Šo apgalvojumu Regumino uzskata par nepamatotu, jo arī Regumino piedalījās minētā sadales gāzesvada projektēšanas un būvniecības finansēšanā – atbilstoši Investīciju līguma 3.3.punktam, Regumino par pieslēgšanos sadales gāzesvadam samaksāja LG 12 863,01 Ls, no kuriem tikai 129,80 Ls sastādīja reālās pieslēgšanās izmaksas, bet visu pārējo summu sastādīja pieslēguma maksa, kas pēc būtības ir Regumino ieguldījums sadales gāzesvada projektēšanā un būvniecībā.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 1.pantu, 6.panta pirmās daļas 1.punktu, 7.panta pirmās daļas 1.punktu, 13.panta pirmās daļas 4.punktu un 23.pantu, Regumino lūdz ierosināt lietu pret LG par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, uzspiežot otrai līgumslēdzēja pusei netaisnīgus līguma noteikumus (Investīciju līguma 3.7.punkts un Piegādes līguma 3.1. un 3.2.punkts), uzlikt par pienākumu LG pārtraukt konkurenci ierobežojušās darbības un novērst netaisnīgos Investīciju līguma noteikumus attiecībā pret Regumino.

„Latvijas gāze” ir akciju sabiedrība, reģistrēta Komercreģistrā ar Nr.40003000642, juridiskā adrese A.Briāna iela 6, Rīga.

„Regumino” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, reģistrēta Komercreģistrā ar Nr.50003672741, juridiskā adrese Druvienas iela 18-139, Rīga.

Izvērtējot Regumino 20.02.2009. un 22.12.2008. iesniegumā un tam papildus iesniegto informāciju, kā arī citu informāciju, kas iegūta, izvērtējot iepriekš minēto Regumino iesniegto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Normatīvais regulējums

LG vēl pirms Latvijas iestāšanās ES valsts tautsaimniecības interesēs noteica sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas pienākumu, kas attiecas uz gāzes

lietotāju apgādes drošību, regularitāti, apgādes kvalitāti un cenām, kā arī apkārtējās vides aizsardzību. Šāds pienākums ir noteikts normatīvajos aktos, publicēts un atklāts. Saskaņā ar likumu “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija veic regulēšanas, kontroles, uzraudzības un strīdu izšķiršanas funkcijas, lai nepieļautu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

1.1. „Enerģētikas likuma” 84.¹ panta pirmā daļa nosaka, ka „Regulators apstiprina sistēmas operatora izstrādātos dabasgāzes sistēmas pieslēguma noteikumus, kuriem jābūt objektīvi pamatotiem, ekonomiski attaisnotiem, taisnīgiem, vienlīdzīgiem un atklātiem. Sistēmas operators regulatora noteiktajā laikā iesniedz regulatoram priekšlikumus par dabasgāzes sistēmas pieslēguma noteikumiem”.

1.2. Saskaņā ar MK 16.12.2008 noteikumu Nr. 1048 “Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi” 10.punktu, jaunu gazificējamo objektu sistēmas operators dabasgāzes apgādes sistēmai pieslēdz saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas komisijas apstiprinātiem pieslēguma noteikumiem pēc tam, kad lietotājs noslēdzis dabasgāzes pieslēguma līgumu.¹

1.3. Ar SPRK 16.07.2008. lēmumu Nr.233 ir apstiprināti „Dabasgāzes sistēmas pieslēguma noteikumi” (izdoti saskaņā ar „Enerģētikas likuma” 84.¹ panta pirmo daļu), un minētie noteikumi nosaka vienotus dabasgāzes sistēmas pieslēguma noteikumus esošajiem vai potenciālajiem dabasgāzes sistēmas lietotājiem, nosakot:

- pieslēgšanas izmaksas – saskaņā ar sistēmas operatora apstiprināto cenrādi noteikta maksa, kuru sistēmas lietotājs maksā par viņa valdījumā esošo iekārtu (t.sk. gāzesvadu) pārbaudi, dabasgāzes ievadīšanu, dokumentu noformēšanu pieslēguma nodrošināšanai no sadales vada līdz sistēmas lietotāja gāzes aparātūrai, ieskaitot dabasgāzes skaitītāja pievienošanu un noplombēšanu (2.5.apakšpunkts);

- pieslēguma maksa – saskaņā ar sistēmas operatora apstiprināto metodiku noteikta maksa par sistēmas operatora papildu izdevumu daļu, kuru nesedz uz sistēmas lietotāju attiecināmie apstiprinātie dabasgāzes tarifi un kura saistīta ar sistēmas lietotājiem atļautās slodzes nodrošināšanai nepieciešamo jauno maģistrālo un sadales gāzesvadu ierīkošanu (projektēšanu un izbūvi), kā arī esošo gāzesvadu tīklu un dabasgāzes krātuves attīstību un modernizāciju. Pieslēguma maksa tiek iekasēta no visiem sistēmas lietotājiem, kas vēlas ierīkot sistēmas pieslēgumu, neatkarīgi no tā, vai sistēmas pieslēgums tiek veikts pie esošajiem vai jaunajiem sadales vadiem (2.6.apakšpunkts);

¹ MK noteikumu (spēkā līdz 17.03.2005.) 13.punktā bija noteikts: „Lai ierīkotu jaunu gāzes apgādes sistēmu un rekonstruētu vai paplašinātu esošās sistēmas, Patērētājs iesniedz Piegādātājam iesniegumu, kurā norāda nepieciešamo maksimālo gāzes patēriņu stundā un gadā, kā arī gazificējamā objekta atrašanās vietu.

14. Patērētāja gāzes apgādes sistēmu izbūve, rekonstrukcija, remonts un tehniskā apkope tiek veikta par Patērētāja līdzekļiem.

15. Jaunu gāzes apgādes sistēmu līdz Patērētāja gāzes apgādes tīklu piederības robežai pēc savstarpējas vienošanās ierīko par Piegādātāja un (vai) Patērētāja līdzekļiem.”

- ja saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem pieslēguma ierīkošanai var izstrādāt tehnisko shēmu, sistēmas lietotājs organizē tehniskās shēmas izstrādi, sedz visus ar tehniskās shēmas izstrādi saistītos izdevumus un tehnisko shēmu saskaņo ar sistēmas operatoru (13.punkts);
- sistēmas pieslēguma maksu sistēmas operators aprēķina, ievērojot regulatora noteikto kapitāla atdeves likmi un saskaņā ar pieslēguma maksas aprēķināšanas principiem, kurus sistēmas operators publisko savā interneta tīmekļa vietnē (21.punkts);
- ja sadales vads saskaņā ar sistēmas operatora veiktajiem aprēķiniem ir rentabls, tad sadales vada izbūvi sistēmas operators veic par saviem līdzekļiem, bet sistēmas lietotājs sedz pieslēguma maksu. Sadales vads pēc tā izbūves ir sistēmas operatora īpašums (22.punkts);
- ja sadales vads saskaņā ar sistēmas operatora veiktajiem aprēķiniem nav rentabls, tad sistēmas operatoram un lietotājam savstarpēji vienojoties, sistēmas operators sedz rentablu izmaksu daļu, bet sistēmas lietotājs samaksā pieslēguma maksu, un sedz pārējās izbūves izmaksas. Sadales vads pēc tā izbūves ir sistēmas operatora īpašums (23.punkts);
- kopējās sistēmas pieslēguma ekonomiski pamatotās izmaksas maksā visi sistēmas lietotāji, kas vēlas ierīkot sistēmas pieslēgumu, neatkarīgi no tā, vai sistēmas pieslēgumu izveido pie esošās vai jaunās dabasgāzes apgādes sistēmas (24.punkts);
- pievadu būvē par sistēmas lietotāja līdzekļiem un pēc pievada izbūves pievads ir sistēmas lietotāja īpašums (26.punkts).

2. LG noteiktie pieslēguma līguma veidi

2.1. LG 14.01.2009. vēstulē Nr.01-7/91 norāda, ka, lai ierīkotu dabasgāzes sistēmas pieslēgumu vai palielinātu atļauto maksimālo dabasgāzes patēriņu stundā, dabasgāzes esošais vai potenciālais lietotājs iesniedz LG pieslēguma pieteikumu. Visi saņemtie pieteikumi tiek izvērtēti atbilstoši spēkā esošajiem tiesību aktiem un LG Valdes apstiprinātajiem iekšējiem dokumentiem. Ja pieslēgums ir tehniski iespējams un ekonomiski izdevīgs, tiek izveidots būvprojekts un ar klientu slēgts pieslēguma līgums.

Līguma veidu nosaka investīciju atmaksāšanās aprēķins, kas tiek sagatavots saskaņā ar LG Valdes 13.04.2006. apstiprināto dokumentu „Akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” jauno gāzesvadu būvniecības ekonomisko aprēķinu kārtība” un pamatojoties uz 17.05.2006. LG Valdes apstiprināto dokumentu „Akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” kopējo pieslēguma izmaksu noteikšanas metodika dabasgāzes lietotāju pievadu un gazificētu objektu pievienošanai pie akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” dabasgāzes sadales vadiem””. Līdz šīs metodikas spēkā stāšanās laikam investīciju atmaksāšanās aprēķinus veica saskaņā ar 08.05.2004. LG Valdes apstiprinātu dokumentu “Akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” pieslēguma maksas noteikšanas metodika pasūtītāja gāzapgādes iekšējo sistēmu pievienošanai pie dabasgāzes sadales vadiem””.

2.2. Pastāv šādi pieslēguma līgumu veidi (LG 14.01.2009. vēstule Nr.01-7/91), un saskaņā ar LG 15.01.2009. sarunu protokolā sniegto informāciju šie līgumu veidi izstrādāti 2004.gadā:

1) Investīciju līgums – līgums, kas piemērojams gadījumos, kad būvobjekta projekts tiek novērtēts kā ekonomiski pamatots. Investīciju līgumu realizāciju veic LG par saviem finanšu līdzekļiem, bet par pieslēguma ierīkošanu klients maksā LG noteiktās kopējās pieslēguma izmaksas, kuru veidi, lielumi un pielietošanas nosacījumi noteikti 17.05.2006. apstiprinātajā metodikā;

2) Investīciju līgums ar papildus izdevumiem tiek realizēts, ja netiek izpildīti noteiktie kapitālieguldījumu efektivitātes rādītāji. Šajos gadījumos veidojas nerentablā investīciju daļa, kura tiek sadalīta starp potenciālajiem klientiem. Investīciju nerentablā daļa tiek noteikta kā papildus izdevumi. Kā paskaidrots minētajā LG vēstulē, uz Regumino attiecas 17.05.2006. apstiprinātās metodikas redakcija. Kopējā pieslēguma maksa būvobjektam BO-0295-03 aprēķināta 40% apmērā no plānotajām investīcijām, bet uz Regumino tā attiecināta proporcionāli (78,9%) kopējai atļautajai slodzei stundā (aprēķinu veikšanas brīdī būvobjektā plānoti 4 klienti, pēc tam 3 klienti atteikušies slēgt pieslēguma līgumus un lietot dabasgāzi);

3) Drošības naudas līguma projekti – realizē objektos, kuros vēl nav izbūvēti gazifikācijas objekti (vai mājas), un to realizāciju veic LG par klienta finanšu līdzekļiem. Šajos gadījumos klients ir viens attīstītājs (īpašnieks u.c.), ar kuru LG slēdz drošības naudas līgumu. Klients samaksā LG kopējo pieslēguma maksu un papildus celtniecības izmaksas, ja tādas ir. LG atmaksā klientam papildus celtniecības izmaksu rentablo daļu pēc projekta realizācijas un objektu gazificēšanas saskaņā ar klientam noteikto gazifikācijas objektu pieslēguma grafiku;

4) pieslēguma maksas līgumu noslēdz, ja klients vēlas gazificēt objektu un blakus izbūvēts sadalošais gāzesvads. Klients samaksā kopējās pieslēguma izmaksas;

5) pilnvarojuma līguma projektus realizē klients un pēc objekta gazificēšanas nākamā gada sākumā saņem vienreizēju atlīdzību. Vienreizējo atlīdzību aprēķina, nosakot kapitālieguldījumu efektivitātes rādītājus un atņemot kopējo pieslēguma maksu.

Saskaņā ar iepriekš minēto, Konkurences padome konstatē, ka:

1) LG un Regumino Investīciju līguma slēgšanas laikā pastāvēja pieci tipveida līgumu veidi, un, ņemot vērā vairākus parametrus (piemēram, dabasgāzes patēriņš gadā, gāzesvada izbūves rentabilitāte u.c.), Regumino, kā jebkuram citam klientam, pastāvēja izvēles iespēja, kāda veida līgumu ar LG noslēgt. LG, izvērtējot gāzesvada izbūves rentabilitāti, ņem vērā gan klienta dabasgāzes pieprasījumu, gan iespējamo dabasgāzes patēriņu teritorijā, kura perspektīvi varētu tikt gazificēta, izmantojot sadalošo gāzesvadu. Veicot investīcijas gāzesvadu izbūvē, LG, slēdzot līgumus ar klientu, pamatojas uz iepriekš minēto

un izvērtē, kurš no LG izstrādātajiem līgumprojektiem ir atbilstošs katram konkrētajam gadījumam. Regumino un LG 04.08.2006. noslēdza vienu no tipveida pieslēguma līgumiem (Investīciju līgumu ar papildus izdevumiem);
2) saskaņā ar 16.07.2008. SPRK apstiprināto “Dabasgāzes sistēmas pieslēguma noteikumu” 24.punktu kopējās sistēmas pieslēguma ekonomiski pamatotās izmaksas maksā visi sistēmas lietotāji, kas vēlas ierīkot sistēmas pieslēgumu, neatkarīgi no tā, vai sistēmas pieslēgumu izveido pie esošās vai jaunās dabasgāzes apgādes sistēmas. Tādējādi secināms, ka pieslēguma maksa ir jāmaksā jebkuram sistēmas lietotājam. Sistēmas pieslēguma maksu katram lietotājam LG aprēķina, ievērojot SPRK noteikto kapitāla atdeves likmi un saskaņā ar pieslēguma maksas aprēķināšanas principiem.

3. LG un Regumino noslēgtā Investīciju līguma nosacījumi

Investīciju līguma priekšmets noteikts tā 1.punktā: “1.1. LG, (..) objektam – tirdzniecības centram Jūrmalā (..), investējot finansu līdzekļus, izbūvē vidējā spiediena sadales gāzesvadu. 1.2. Klients par saviem līdzekļiem līdz 2006.gada 1.decembrim uzbūvē pievadu un tehnisko ietaišu kopumu klienta apgādei ar dabasgāzi (..). 1.4. Klients līgumā noteiktajā kārtībā samaksā LG kopējās pieslēguma izmaksas, ko veido pieslēguma maksa un pieslēgšanas izmaksas, noslēdz visus pārējos nepieciešamos līgumus ar LG (..)”.

Attiecībā uz obligāto dabasgāzes iepirkuma apjomu Investīciju līguma 3.7.punktā noteikts, ka “(..) Klients līdz 2010.gada 31.decembrim nopērk kopumā 1083 tūkst.nm³ dabasgāzes, kas ir kopējais obligātais apjoms līgumā noteikto LG investīciju atgūšanai (..). Klients nopērk ne mazāk kā:

- 3 tūkst.nm³ dabasgāzes 2006.gadā,
- 270 tūkst.nm³ dabasgāzes 2007.gadā,
- 270 tūkst.nm³ dabasgāzes 2008.gadā,
- 270 tūkst.nm³ dabasgāzes 2009.gadā,
- 270 tūkst.nm³ dabasgāzes 2010.gadā”.

Attiecībā uz līgumsoda piemērošanu un līguma izbeigšanas nosacījumiem Investīciju līguma 3.9.punktā noteikts, ka “(..), ja klients pērk mazāku dabasgāzes apjomu un, līdz ar to, ir pircis mazāku sabiedrisko pakalpojumu apjomu nekā norādīts līguma 3.7.punktā, klients, pamatojoties uz LG izrakstītu rēķinu, (..) samaksā LG:

3.9.1. Līgumsodu LVL 17 608,69 apmērā, ja klients 2006.gadā ir nopircis 0 nm³ dabasgāzes un attiecīgi nav pircis sabiedriskos pakalpojumus. Līdz ar līgumsoda samaksu LG norādītajā kontā līgums tiek izbeigts pirms termiņa;

3.9.2. Proporcionālu līgumsodu par attiecīgā kalendārā gadā mazāk nopirkto dabasgāzes un sabiedrisko pakalpojumu apjomu nekā līguma 3.7.punktā noteiktais, kas tiek aprēķināts dalot attiecīgā gadā nepatērēto dabasgāzes un līdz ar to nesaņemto sabiedrisko pakalpojumu apjomu ar līguma 3.7.punktā noteikto kopējo obligāto apjomu, pēc tam reizinot ar līguma 3.9.1.punktā minēto

līgumsoda summu. Līgumsoda piemērošana un samaksa neatbrīvo puses no līguma saistību izpildes”.

4. LG un Regumino noslēgtā Piegādes līguma nosacījumi

Piegādes līguma priekšmets noteikts tā 2.punktā: “2.1. piegādātājs piegādā lietotājam dabasgāzi (..) saskaņā ar šo dabasgāzes piegādes līgumu līdz līgumā noteiktajai piederības robežai (..), bet lietotājs saņem un samaksā par dabasgāzi saskaņā ar līguma noteikumiem”.

Attiecībā uz dabasgāzes apjomu Piegādes līguma 3.1.punktā norādīts, ka “lietotājs (..) apņemas saņemt un samaksāt, bet piegādātājs apņemas piegādāt līgumā noteiktajā kārtībā (..) lietotāja pieprasītos dabasgāzes apjomus: (..) 2006.gadā kopā 3 tūkst.nm³, (..) 2007.gadā kopā 270 tūkst.nm³”.

Attiecībā uz līgumsoda piemērošanu Piegādes līguma 3.2.punktā norādīts, ka, “ja lietotājs līdz gada beigām ir saņēmis mazāk par 75% no līguma 3.1.punktā vai arī, saskaņā ar līguma 5.2.7.punktu, lietotāja pieprasījumā norādītā dabasgāzes apjoma gadam, lietotājs maksā piegādātājam līgumsodu proporcionāli neizņemtajam dabasgāzes apjomam 25% apmērā no visa neizņemtā dabasgāzes apjoma pārdošanas summas, ņemot par pamatu lietotājam noteikto vidējo dabasgāzes realizācijas cenu gadam pie dabasgāzes normatīvās zemākās siltumspējas 7900 kcal/nm³. Līgumsoda piemērošana un samaksa neatbrīvo lietotāju no līguma izpildīšanas pienākuma”.

5. Par sadales gāzesvada kapitālieguldījumu atmaksāšanās periodu

Saskaņā ar Regumino norādīto LG plānotais sadales gāzes vada izbūves atmaksāšanās periods ir 9,76 gadi, bet LG kopējos pēc Investīciju līguma obligāti patērējamais 1 083 000 m³ dabasgāzes spieda Regumino patērēt nedaudz vairāk nekā 4 gados. Regumino uzskata – ja norādītais kopējais obligāti patērējamais dabasgāzes apjoms tiktu sadalīts pa 9,76 gadiem, tad Regumino ļoti iespējams to arī spētu patērēt Objekta apkurei.

Konkurences padome 02.03.2009. vēstulē Nr.445 lūdza sniegt skaidrojumu, kāpēc Regumino obligāti patērējamais dabasgāzes apjoms ir jāpatērē nedaudz vairāk nekā četros gados, nevis 9,76 gados (atbilstoši sadales gāzesvada izbūves atmaksāšanās periodam).

LG, atbildot uz iepriekš minēto Konkurences padomes vēstuli, 05.03.2009. vēstulē Nr.01-7/806 norādīja, ka sadales gāzesvada kapitālieguldījumu diskontētais atmaksāšanās periods ir 9,76 gadi, kam atbilst parastais atmaksāšanās periods 6,56 gadi. Slēdzot Investīciju līgumus, klientu dabasgāzes patēriņa saistības tiek noteiktas, izmantojot diskontēto atmaksāšanās periodu, kas kapitālieguldījumu atgūšanai ietver inflāciju un valsts un nozares risku. Diskontēšanas likmi, par kādu vērtību samazinās investīciju rentes ienākumi, nosaka SPRK. Lai LG investīcijas atmaksātos 6,56 gadu diskontētajā

periodā – 9,76 gados, Regumino būtu jāizlieto 2 368 tūkst.m³ (3 tūkst.m³ + 270 tūkst.m³*8 gadi + 270 tūkst.m³*0,76 gadi) dabasgāzes 9,76 gadu laikā. Faktiski Regumino tika pielīgta saistība nopirkt 1 083 m³ dabasgāzes laikā no 01.12.2006. – 31.12.2010. Šādā veidā arī LG uzņēmās investīciju atmaksāšanās risku, jo paļāvās uz vidējās statistikas datiem, ka piecu gadu laikā jaunie dabasgāzes lietotāji sasniedz plānotos patēriņa apjomus un kļūst par pastāvīgiem dabasgāzes lietotājiem, ja dabasgāzes tirdzniecības gala tarifi ir konkurētspējīgi ar alternatīviem enerģijas veidiem. Šādu apsvērumu dēļ LG ar Regumino noslēdza Investīciju līgumu uz nepilniem pieciem gadiem, nevis 9,76 gadiem.

LG arī paskaidroja, ka pēc Investīciju līguma darbības izbeigšanās nav paredzēts obligātais dabasgāzes patēriņa apjoms. Ja klients neievēro Investīciju līguma nosacījumus, tas maksā līgumsodu saskaņā ar līguma nosacījumiem. Ja klients neturpina sadarbību pēc investīciju līguma termiņa izbeigšanās, LG veidojas zaudējumi no neatgūtiem kapitālieguldījumiem, šo risku uzņemas LG.

6. Par konkrēto tirgu

LG ir vienīgā komercsabiedrība Latvijā, kurai Energoapgādes regulēšanas padome² ir izsniegusi licenci Nr.32001 dabasgāzes pārvadei un licenci Nr.33001 dabasgāzes sadalei visā Latvijas teritorijā, un abas licences nosaka tiesības LG veikt dabasgāzes pārvadi un sadali līdz 10.02.2017. LG ir vienīgā komercsabiedrība Latvijā, kurai SPRK ir izsniegusi licenci Nr.E34002 dabasgāzes tirdzniecībai Latvijas teritorijā, kura ir spēkā līdz 10.02.2012. Par konkrēto tirgu, kurā darbojas LG, Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē uzskatāms dabasgāzes pārvades, sadales un tirdzniecības (realizācijas) tirgus Latvijas ģeogrāfiskajā teritorijā.

7. Par LG dominējošo stāvokli

7.1. Saskaņā ar iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 1.punktu, LG atrodas dominējošā stāvoklī dabasgāzes pārvadē, sadalē un tirdzniecībā (realizācijā) Latvijas ģeogrāfiskajā teritorijā.

7.2. Regumino 20.02.2009. iesniegumā pauž uzskatu, ka pastāv iespēja, ka LG atrodas dominējošā stāvoklī ne tikai dabasgāzes pārvades, sadales un realizācijas tirgos, uz ko tieši attiecas Piegādes līgums, bet arī dabasgāzes sadales cauruļvadu būvniecības tirgū (LG reģistrēta Būvkomersantu reģistrā ar Nr.1732-R), uz ko tieši attiecas Investīciju līgums.

² Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” Pārejas noteikumu 2.punktu SPRK uzsāk darbību 01.09.2001. un līdz 01.10.2001. pārņem no Energoapgādes regulēšanas padomes, Dzelzceļa administrācijas un Satiksmes ministrijas sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas funkcijas attiecīgajās valsts regulējamās nozarēs. Saskaņā ar Pārejas noteikumu 5.punktu licences, kuras izsniegusi cita institūcija vai iestāde pirms šā likuma stāšanās spēkā (t.i. 01.06.2001.), paliek spēkā līdz attiecīgās licences termiņa beigām.

Investīciju līguma 1.1.punktā noteikts, ka „LG (..), investējot finansu līdzekļus, izbūvē vidējā spiediena gāzesvadu”, 2.1.punktā – „LG pēc sadales gāzesvada izbūves (..) paraksta atzinumu par (..) gāzesvada gatavību ekspluatācijai”, 2.6.punktā – „LG ir tiesības bez saskaņošanas ar klientu slēgt līgumus ar apakšuzņēmējiem un uzlikt katram apakšuzņēmējam tādus pašus pienākumus, kādi saskaņā ar līgumu attiecināmi uz LG”.

Konkurences padome 02.03.2009. vēstulē Nr.445 lūdza LG sniegt viedokli, vai dabasgāzes sadales cauruļvadu būvniecības tirgus ir uzskatāms par atsevišķu konkrēto tirgu, lūdzot norādīt arī LG konkurentus, kas veic dabasgāzes sadales cauruļvadu būvniecību.

LG 05.03.2009. vēstulē Nr.01-7/806 norāda, ka LG neveic gāzesvadu izbūvi. LG gāzesvadu izbūvē darbojas kā pasūtītājs, kas katra konkrēta objekta gāzesvadu izbūvei organizē konkursu, kuros var piedalīties un gāzesvadu izbūvi veikt Latvijas Republikā reģistrēti komersanti, kuriem ir Latvijas siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienības izsniegts sertifikāts ar tiesībām veikt gāzesvadu izbūvi. Tādējādi LG sevi neuzskata par konkurentu gāzesvadu izbūves tirgū. Attiecībā uz gāzesvada izbūvi uz Objektu LG izsludināja konkursu, kurā uzvarēja SIA „Intra-J”, kas konkursā piedalījās ar saimnieciski un ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu. LG ir lielākais gāzesvadu izbūves darbu pasūtītājs Latvijā, gāzesvadu pieņemšanu ekspluatācijā veic LG darbinieki.

Nemot vērā iepriekš minēto, Konkurences padome konstatē, ka LG nav uzskatāma par tirgus dalībnieku, kas atrodas dominējošā stāvoklī dabasgāzes sadales cauruļvadu būvniecības tirgū. Saskaņā ar iepriekš minēto situācija dabasgāzes sadales cauruļvadu būvniecībā vērtējama pēc Publisko iepirkumu likumā noteiktā regulējuma.

8. Regumino viedoklis par LG rīcību, uzspiežot līgumu nosacījumus

8.1. Regumino iesniegumā norādīts, ka Regumino nelabvēlīgie līguma noteikumi – Piegādes līguma 3.1.punktā (attiecīgi Investīciju līguma 3.7.punktā) noteiktie obligātie dabasgāzes patēriņa apjomi, kā arī Piegādes līguma 3.2.punktā (Investīciju līguma 3.9.punktā) paredzētais līgumsods par šo apjomu nepatērēšanu – no LG puses tika netaisnīgi uzspiesti, izmantojot tās dominējošo stāvokli.

8.2. Papildus iesniegumā sniegtajai informācijai Regumino pārstāvis 13.01.2009. sarunu protokolā norādīja, ka LG noteica noteiktu gāzes patēriņu, kas nedrīkst būt mazāks, lai vispār gāzes pievads tiktu būvēts. Regumino brīdināja LG, ka, iespējams, šādus dabasgāzes apjomus nespēs patērēt, un no LG puses mutiski tika saņemti solījumi, ka līgumsodi netikšot piemēroti., ka varēšot vienoties par atsevišķām “niansēm”, jo Regumino plāno izmantot dabasgāzi apkures vajadzībām krietni ilgāk, nekā sākotnēji paredzēts. Iepriekš minēto informāciju Regumino norāda arī 12.01.2009. vēstulē Nr.05 (adresēta Konkurences padomei), ka “Regumino pēc investīciju līguma parakstīšanas

rakstiski neuzstāja un izmaiņām Investīciju līgumā, paļaujoties uz to, ka LG neprasīs nekādu līgumsodu no Regumino par mazāk patērētu gāzes apjomu, nekā norādīts Investīciju līgumā”. LG pašreiz Regumino piemēro līgumsodu par līgumā paredzētā dabasgāzes apjoma neiepirkšanu, lai gan Regumino pamatoti paskaidrojis savu nespēju izmantot tādus dabasgāzes apjomus, kā paredzēts līgumā.

8.3. Regumino 12.01.2009. vēstulē Nr.05 norāda, ka LG pirms jebkādu turpmāku sarunu turpināšanas un sadales gāzes vada projekta izstrādāšanas izvirzīja noteikumu nekavējoties norādīt paredzamo dabasgāzes patēriņa daudzumu. Tā kā Objekta gāzes apgādes tehniskais projekts un Objekta siltumapgādes projekts vēl nebija izstrādāts, kā arī nebija iegādātas gāzes apkures iekārtas, nebija zināms, kāds būs Objekta apkurei nepieciešamais gāzes apjoms. Tādēļ, lai LG uzsāktu projektēšanas darbu pasūtīšanu, Regumino 12.06.2006. vēstulē Nr.60 LG norādīja aptuvenu skaitli – 393 600m³ gadā, jo:

- izbūvējamais vidēja spiediena sadales gāzes vads bija nepieciešams ne tikai Regumino objekta apkures nodrošināšanai, bet arī vairākiem citiem netālu no Objekta esošiem potenciālajiem patērētājiem – SIA “Navin” tipogrāfijai, SIA “Loreta-J” kafejnīcai un Luteriskās baznīcas Slokas draudzei. Tādējādi vēstulē Nr.60 tika aptuveni norādīts dabasgāzes apjoms, kas nepieciešams ne tikai Objekta patēriņam, bet arī citu iepriekš minēto patērētāju patēriņam,

- sagatavojot vēstuli Nr.60, Regumino nebija zināms gāzes apjoms, kas būs vajadzīgs pārējiem norādītajiem lietotājiem, kas piedalījās šajā projektā, nebija izstrādāti gāzapgādes tehniskie noteikumi un gāzes apgādes tehniskais projekts. Neskatoties uz to, LG pieprasīja, lai obligātais dabasgāzes gada patēriņa apjoms – 270 000m³, tiktu fiksēts Investīciju līguma 3.7.punktā.

Regumino 12.01.2009. vēstulē Nr.05 arī norāda, ka gan pirms, gan pēc Investīciju līguma noslēgšanas Regumino mutiski iebilda pret obligāto dabasgāzes patēriņa apjoma noteikšanu Investīciju līgumā, Regumino, neskatoties uz tai nelabvēlīgajiem līguma punktiem, Investīciju līgumu noslēdza redakcijā, kādu piedāvāja LG.

8.4. Regumino 20.02.2009. iesniegumā norādīts, ka 12.06.2006., sagatavojot vēstuli Nr.60, nebija izstrādāti ne LG Objekta gāzapgādes tehniskie noteikumi, ne Objekta gāzes apgādes tehniskais projekts. 23.08.2006 no LG saņemtajos Objekta gāzapgādes tehniskajos noteikumos tika norādītas prasības, kuras izvirzāmas Objektam un tā gāzapgādes projektam, un minēto noteikumu 1.3.punkts paredz, ka projektā norādāms stundas (max un min) un gada gāzes patēriņš. Regumino uzskata, ka tādējādi pati LG, izdodot šos tehniskos noteikumus, ir skaidri apliecinājusi, ka tobrīd nav zināms iespējamais minimālais un maksimālais gāzes patēriņš Objektā pat tehnoloģiski, nemaz nerunājot par citiem rādītājiem un aprēķiniem.

LG 05.03.2009. vēstulē Nr.01-7/806, paskaidrojot iepriekš minēto, norāda – pirms LG izsniedz tehniskos noteikumus sadales gāzesvada izbūvei, LG ir nepieciešams noteikt sadales gāzesvada caurules diametru un hidrauliku, ko var aprēķināt pie noteikuma, ka ir zināms potenciālā klienta iespējamais

maksimālais dabasgāzes patēriņš stundā, kā arī nepieciešamo dabasgāzes patēriņu gadā. Pēc iepriekš minēto datu saņemšanas LG var aprēķināt nepieciešamos gāzesvada caurules parametrus, kas tiek norādīti tehniskajos noteikumos. Gāzesvada tehnisko projektu izstrādā, pamatojoties uz tehniskajiem noteikumiem un ņemot vērā šajos noteikumos norādītos parametrus.

9. Regumino un LG par Investīciju līgumā noteikto dabasgāzes apjomu

Regumino 04.07.2008. vēstulē Nr.38 LG (atbilde LG uz 19.06.2008. brīdinājumu Nr.17.2-5/2144 par līgumsoda samaksu) norāda, ka “nav taisnība brīdinājumā teiktajam, ka šādu piegādājamās dabasgāzes apjomu pirms līguma noslēgšanas būtu pieprasījusi SIA “Regumino”. Tas bija a/s “Latvijas Gāze” uzspiests noteikums, lai piekristu izbūvēt vairākiem patērētājiem nepieciešamo vidējā spiediena sadales gāzesvadu”.

LG 31.07.2008. vēstulē Nr.17.2-5/2608, atbildot uz Regumino iepriekš minēto vēstuli norāda, ka:

- LG 2006.gada vasarā pirms līguma slēgšanas Regumino izsniedza līguma projektu, kuru Regumino bez jebkādam iebildēm pieņēma un neizteica ne mutiski, ne rakstveidā vēlēšanās veikt izmaiņas līguma projekta noteikumos,
- Regumino vēstulē norādītais, ka LG ir uzspiedusi Regumino līguma noteikumu par Regumino dabasgāzes apjoma patēriņu nākamajos gados, ir nepatiess, jo Regumino 12.06.2006. vēstulē Nr.60 ir pieprasījusi pat krietni lielāku dabasgāzes patēriņu gadā, nekā tika pielīgts līgumā;
- ņemot vērā projektēšanas un celtniecības izmaksas, sadales gāzesvada izbūve LG ir rentabla vienīgi nākotnē, pastāvot dabasgāzes patēriņam pie zināmiem dabasgāzes realizācijas gala tarifiem. Dabasgāzes klientiem noteiktie dabasgāzes tarifi nesedz LG investīcijas, ja attiecīgais klients nepatērē dabasgāzi. Pēc Komerclikuma normām katrā konkrētajā gadījumā LG ir jārūpējas par to, lai izmaksas, kuras netiek segtas ar tarifu ieņēmumiem, neradītu LG zaudējumus;
- LG sadales gāzesvada izbūvē iegulda tādu izmaksu daļu, ko nākotnē, pastāvot noteiktam dabasgāzes patēriņam pie zināmiem dabasgāzes realizācijas gala tarifiem, sedz attiecīgam klientam noteiktie dabasgāzes tarifi. Sadales gāzesvada projektēšanas un izbūves izmaksu daļu, ko dabasgāzes tarifi nesegs, maksā attiecīgais klients. LG ieguldāmā izmaksu daļa tiek aprēķināta, ņemot vērā gazificējamus objektus, apbūves blīvumu un sagaidāmo dabasgāzes patēriņu;
- līguma 3.7.punkts ir taisnīgs, Regumino pieprasīts un darbojas Regumino interesēs, jo pretējā gadījumā, palielinātos finanšu līdzekļi, ko sadales gāzesvada projektēšanā un izbūvē Regumino būtu bijis jāiegulda.

Saskaņā ar iepriekš minēto Konkurences padome konstatē, ka:

- Regumino 12.06.2006. vēstulē Nr.60 norādīts dabasgāzes gada patēriņš tikai Tirdzniecības centram "Liedags" – 393 600m³, nesniedzot nekādas norādes, ka minētais patēriņš attiecināts arī uz citiem potenciālajiem patērētājiem. Tādējādi uzskatāms, ka vēstulē Nr.60 norādītais dabasgāzes patēriņš attiecināms tikai uz Tirdzniecības centru "Liedags",
- Investīciju līguma 3.7.punktā noteiktais dabasgāzes patēriņš ir 69% no Regumino iepriekš minētajā vēstulē pieprasītā dabasgāzes apjoma,
- Regumino ne 22.12.2008. iesniegumam, ne 20.02.2009. iesniegumam, ne papildu iesniegtajai informācijai nav pievienojis dokumentus, kas liecinātu par Regumino iebildumiem pret LG piedāvāto Investīciju līguma un Piegādes līguma projektu,
- tā kā LG izmaksu daļa jaunbūvējamā dabasgāzes sadales vadā noteikta, vadoties no patērējamā dabasgāzes apjoma noteiktā laika periodā, attiecīgajai patērētāju kategorijai noteikti dabasgāzes tarifiem un SPRK apstiprinātās kapitāla atdeves likmes, arī lietotāja izmaksas noteiktā laika periodā ir atkarīgas no iepriekš minētajiem rādītājiem, jo būtiska ir sadales gāzesvada rentabilitāte un tā atmaksāšanās noteiktā laika periodā. Saskaņā ar šā lēmuma 1.1.punktā minēto, LG sadales gāzesvada rentablo daļu, kas tiek noteikta saskaņā ar vairākiem kritērijiem, t.sk. iepriekš minētajiem.

10. SPRK viedoklis par Regumino un LG līgumu nosacījumiem

Konkurences padome, izvērtējot Regumino 22.12.2008. iesniegumu un papildus saņemto informāciju, 29.01.2009. nosūtīja Regumino vēstuli, kurā norādīja, ka LG darbībās nav saskatāmas Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteikto pārkāpumu pazīmes. Konkurences padome iepriekš minēto Regumino iesniegumu nosūtīja izvērtēšanai SPRK (29.01.2009. vēstule Nr.234).

10.1. SPRK, izvērtējot iepriekš minēto informāciju, 11.02.2009. vēstulē Nr.2-2.21/380 Regumino norādīja, ka noslēdzot līgumu, Regumino un LG ir noslēgušas likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem 24.panta ceturtajā daļā noteikto vienošanos. Puses ir vienojušās, ka daļu no izdevumiem, kas saistīti ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas uzsākšanu, segs LG, pie nosacījuma, ka Regumino nopirks noteiktu dabasgāzes daudzumu periodā līdz 31.12.2010. Tātad, lai gan Regumino bija iespēja segt visus ar dabasgāzes piegādes uzsākšanu saistītos izdevumus, neuzņemoties saistības nopirkt noteiktu dabasgāzes apjomu līdz 31.12.2010., Regumino noslēdza līgumu, kurā apņēmas nopirkt noteiktu dabasgāzes apjomu, tādējādi samazinot ar dabasgāzes piegādes uzsākšanu saistītos izdevumus. SPRK secina, ka dabasgāzes apjoms, kuru Regumino apņēmas nopirkt ar līguma 3.7.punktu, ir viens no likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 24.panta ceturtajā daļā minētās vienošanās noteikumiem, kuru Regumino apņēmas izpildīt.

10.2. SPRK 13.02.2009. vēstulē Nr.2.-2.21/395 norāda, ka “(..) nepastāvoši objekti un infrastruktūrai, kas nodrošina sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu, priekšnoteikums sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai ir vienošanās (pieslēguma līgums) par tādu izdevumu segšanu, kas saistīti ar pakalpojumu sniegšanas uzsākšanu. Līdz ar to potenciālais lietotājs (pieprasītājs) un pakalpojumu sniedzējs var vienoties, kas un kādā apmērā sedz ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas uzsākšanu saistītos papildu izdevumus. Ņemot vērā to, ka spēkā esošie tiesību akti nenosaka minētās vienošanās saturu, slēdzot vienošanos, pusēm jāvadās no civiltiesību normām. (..) Lietotājam ir iespēja izvērtēt un izvēlēties savai plānotajai darbībai atbilstošāko pieslēguma ierīkošanas variantu. (..) slēdzot pieslēguma līgumu un tā ietvaros nosakot līgumsodu par saistību neizpildi, pusēm jāvadās no civiltiesību normām. Savukārt līgumsoda pamatotību saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem var vērtēt tiesa”.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Konkurences padome secina, ka Regumino un LG noslēgtais Investīciju līgums un Piegādes līgums ir uzskatāmi par līgumiem, kas vērtējami likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” ietvaros, un tādējādi to nosacījumu izvērtēšana nav Konkurences padomes kompetencē.

11. Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpumu LG darbībā

Konkurences likuma 13. panta pirmās daļas 4.punkts nosaka, ka jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā. Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā netaisnīgu pirkšanas vai pārdošanas cenu vai citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana.

Konkurences padome Regumino 22.12.2008. iesniegumu un papildus saņemto informāciju izvērtēja un atzinumu par minētajā iesniegumā sniegto informāciju Regumino sniedza 29.01.2009. vēstulē Nr.232, secinot, ka LG darbībā nav saskatāmas Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpuma pazīmes. Vienlaikus Konkurences padome Regumino 22.12.2008. iesniegumu pārsūtīja izvērtēšanai SPRK.

Regumino 20.02.2009. iesniegums pēc satura un būtības uzskatāms par identisku Regumino 22.12.2008. iesniegumam, tādēļ to vērtējot un sagatavojot šo lēmumu Konkurences padome ņēma vērā informāciju, kas jau bija iegūta, izvērtējot Regumino 22.12.2008. iesniegumu, kā arī Konkurences padomes secinājumus šīs informācijas izvērtēšanas sakarā.

Noteikts obligāti patērējamās gāzes apjoms konkrētajā lietā ir saistīts ar izvēlēto līguma tipa (Investīciju līgums) slēgšanas pamatnosacījumiem (priekšnoteikumiem). Regumino pirms līguma noslēgšanas bija iespēja izvēlēties noslēgt cita veida tipveida līgumu, tādējādi neuzņemoties saistības noteiktā laika periodā patērēt noteiktu dabasgāzes apjomu. Kopējais obligāti

patērējamās dabasgāzes apjoms saistīts ar kapitālieguldījumu diskontēto atmaksāšanās periodu 9,76 gados. Konkurences padome konstatē, ka diskontēšanas likmi 8,4% apmērā bija apstiprinājusi SPRK, un LG tā bija jāņem vērā, slēdzot līgumus ar klientiem. Minēto argumentēti LG pamatojusi 05.03.2009. vēstulē, turklāt pēc Investīciju līguma darbības termiņa izbeigšanās dabasgāzes patērētājam nav paredzēts noteikt obligāti patērējamo dabasgāzes apjomu.

Konkurences tiesībās nav aizliegta tirgus dalībnieka atrašanās dominējošā stāvoklī, bet šī stāvokļa ļaunprātīga izmantošana. Vērtējot dominējošā stāvoklī esoša tirgus dalībnieka rīcību, izšķiroša nozīme ir šīs rīcības objektīvam pamatojumam. Vērtējot visu iegūto un apkopoto informāciju, ņemot vērā pastāvošo tiesisko regulējumu nozarē, uz klausot gan Iesniedzēja, gan LG pārstāvjus, Konkurences padome secina, ka LG darbībās nav saskatāmas Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes.

Pamatojoties uz minēto, Konkurences likuma 6.panta pirmās daļas 1.punktu, 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 13.panta pirmās daļas 4.punktu un 23.panta trešo un ceturto prim daļu, Konkurences padome

n o l ē m a:

neierosināt lietu uz SIA „Regumino” 20.02.2009. iesnieguma pamata par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpumu akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” darbībās.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja v.i.

R.Jonītis